

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้หนังสือรับรองความรู้ความสามารถตาม
พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๗

โดย : นายธนวรรณ ละอองพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย :

(นายเฉลิมพงษ์ บุญรอด)
กรกฎาคม ๒๕๖๖

งานวิจัยเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้หนังสือรับรองความรู้ความสามารถตาม
พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา
และอุปสรรค และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้ พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน
ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๗ (ช่างไฟฟ้าภายในอาคาร) โดยปัจจุบัน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน
ได้กำหนดให้สาขาอาชีพช่างไฟฟ้าภายในอาคารเป็นสาขาอาชีพที่เป็นอันตรายต่อสาธารณะ ซึ่งต้อง
ดำเนินการโดยช่างที่ได้รับหนังสือรับรองความรู้ความสามารถ แต่ถ้าไม่มีหนังสือรับรองความรู้
ความสามารถ และฝ่าฝืนประกอบอาชีพช่างไฟฟ้าภายในอาคารจะมีโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท และ
ผู้ประกอบการที่จ้างงาน ผู้ที่ไม่มีหนังสือรับรองความรู้ความสามารถเข้าทำงานในงานดังกล่าว จะต้อง
ถูกปรับไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท (เว้นแต่มีกฎหมายอื่นควบคุมอยู่แล้ว)

ปัจจุบัน หนังสือรับรองความรู้ความสามารถจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำงาน โดยหนังสือ
รับรองความรู้ความสามารถมีอายุ ๕ ปี เมื่อหมดอายุแล้วจะต้องดำเนินการต่อหนังสือรับรองความรู้
ความสามารถก่อนหมดอายุ ปรากฏว่ามีผู้มาขอต่อหนังสือรับรองความรู้ความสามารถมีจำนวนน้อย คิด
เป็นร้อยละ ๒๒.๓๓ ซึ่งมีหลายปัจจัยที่ทำให้มาต่อน้อย เช่น ไม่ทราบว่าจะต้องมาต่อหนังสือรับรองความรู้
ความสามารถ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอทำให้การออกตรวจไม่ทั่วถึง ผู้ประกอบอาชีพส่วนหนึ่งเลิกประกอบ
อาชีพ อายุมาก การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ระบบฐานข้อมูลที่มีขั้นตอนยุ่งยากและล่าช้า และนโยบาย
ของกรมที่ไม่มีความชัดเจน รวมถึงไม่มีแนวทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ชัดเจน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็น
ปัญหาและอุปสรรคที่ควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน

ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้หนังสือรับรองความรู้ความสามารถตาม
พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๗ ควรเพิ่มจำนวนข้าราชการที่ทำ
หน้าที่ในการออกตรวจการบังคับใช้ตามกฎหมาย พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีจำนวน
พอเพียงในแต่ละพื้นที่ที่มีสถานประกอบการจำนวนมาก โดยเฉพาะในจังหวัดใหญ่ๆที่มีจำนวนประชากร

และสถานประกอบการจำนวนมาก ดำเนินการจัดสัมมนาให้องค์ความรู้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและจัดทำแนวทางการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติในการออกตรวจพร้อมข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมตัวอย่างกรณีศึกษาต่างๆที่ได้มีการลงโทษปรับต่างๆ แจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบและเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริง เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานและได้รับความเป็นธรรมต่อผู้ปฏิบัติเองและผู้ถูกปฏิบัติ เพิ่มจำนวนกรรมการในการประเมินรับรองความรู้ความสามารถให้มีมากขึ้น จัดทำตารางการประเมินล่วงหน้า และประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาขอรับการประเมินได้ทราบเพื่อวางแผนในการขอต่อหนังสือรับรองความรู้ความสามารถและประสานกรรมการล่วงหน้าในการประเมินและพยายามเชิญกรรมการให้มีความหลากหลายในการประเมินรับรองความรู้ความสามารถ ดำเนินการจัดสัมมนาเชิงรุกให้กับสถานประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้าใจในหลักการของ พ.ร.บ. ส่งเสริมฯ มาตราการบังคับใช้และบทลงโทษ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ การแก้ไขปัญหาเมื่อไปตรวจเจอผู้ไม่มีหนังสือรับรองความรู้ความสามารถ การบังคับใช้กฎหมายในการลงโทษ ปรับ และดำเนินการตามแนวปฏิบัติ เพิ่มความถี่หรือจำนวนครั้งในการออกตรวจสถานประกอบการผู้ประกอบการอาชีพช่างไฟฟ้าภายในอาคาร และดำเนินการปรับเมื่อเจอผู้ไม่มีหนังสือรับรองความรู้ความสามารถทำงานหรือประกอบอาชีพ ด้านงบประมาณที่จำเป็นโดยดำเนินการของงบประมาณจากคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อใช้ในการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ซึ่งการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานสาขาช่างไฟฟ้าภายในอาคาร เป็นส่วนหนึ่งหรือจุดเริ่มต้นของการขอหนังสือรับรองความรู้ความสามารถ ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ดำเนินการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในการรับรองความรู้ความสามารถ ให้มีความคล่องตัวในการดำเนินการ บันทึก ประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้องและการพิมพ์หนังสือรับรองความรู้ความสามารถดำเนินการปรับปรุง และเร่งแก้ไข พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป